

Nr 49.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1916 kl. 7 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av bevil- ningarna för år 1917.

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, frih. C. J. Beck-Friis, Oskar Eklund, Lyckholm, Antonsson, Bäckström, K. A. Nilson, frih. Fleming, frih. Palmstierna, Jespersen, Sandler, Jeansson i Kalmar, Rune, Källman, Danström, Berg i Staby och von Hofsten.

Jämlikt 40 § riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevilningarnas belopp för år 1917 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande riksdag fastställda grunder; varande här nedan de särskilda bevilningarna upptagna i den ordning, vari de förekomma i den till innevarande riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov, varjämte den av Kungl. Maj:t i proposition nr 238 under namn av spirituosaaccis sedermera föreslagna bevilningen införts omedelbart efter punschskatten.

1:o.

Inkomst- och förmögenhetsskatten.

I skrivelse den 10 december 1915 med inkomstberäkning för år 1917, vilken skrivelse finnes bilagd förberörda proposition angående statsverkets tillstånd och behov, har statskontoret rörande inkomst- och förmögenhetsskatten anfört, att denna bevillning, som tillfört statsregleringen en behållen inkomst år 1913 av 39,838,756 kronor och 1914 av 43,136,836 kronor, enligt från Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomna uppgifter för år 1915 uttaxerats med 42,935,242 kronor.

I fråga om beräkningen av den under förevarande skattetitel för år 1917 påräkneliga inkomsten har statskontoret anfört följande:

Det uttaxerade och i kronans räkenskaper debiterade beloppet av ifrågavarande skatt har enligt rikshuvudböckerna utgjort:

år 1911	kronor	34,201,579: —
» 1912	»	35,795,907: —
» 1913	»	40,786,536: —
» 1914	»	44,222,488: —

Medeltalet mellan beloppen för 1911 och 1912 utgör kronor 34,998,743, och medeltalet mellan nyss angivna belopp för 1914 och det förut nämnda beloppet för 1915 enligt från Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomna uppgifter kronor 43,578,865, utvisande en ökning av kronor 8,580,122, eller i medeltal per år kronor 2,860,041. Med antagande av en årlig ökning av denna storlek och med de från Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomna uppgifterna såsom utgångspunkt erhåller man följande värden å den debiterade skatten:

år 1915	kronor	42,935,242: —
» 1916	»	45,795,283: —
» 1917	»	48,655,324: —

Antagandet av sist anförda taxeringsbelopp för 1916 och 1917 syntes statskontoret icke innebära någon oförsiktighet. Visserligen torde, framhöll statskontoret, penningvärdets fallande sänka värdet av mången förmögenhet och nu rådande förhållanden även i övrigt i många fall åstadkomma sänkning i för föregående år debiterad skatt, och särskilt syntes, till följd av skeppningssvårigheter under och närmast efter kriget, en betydande sänkning vara att vänta i de skatter, som inflyta

från trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund och därmed förbundna gruvbolag. Men dessa sänkningar ansåg statskontoret fullt uppvägas dels av den höjning i skattebelopp, som åtminstone för rörelse och näringar torde bliva en följd av de genom kriget vållade prisstegringarna, och dels av de säkerligen ganska stora höjningar i inkomst- och förmögenhetsskatt, som orsakas av krigskonjunkturvinster.

På grund av vad sålunda anförts antog statskontoret för år 1917 en debiterad inkomst- och förmögenhetsskatt av 48,655,324 kronor. Med beräkning av avkortningarna till 1 1/2 procent av 1916 års debiterade skatt, således till 686,929 kronor, har statskontoret därefter antagit inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1917 belöpa till i runt tal 48,000,000 kronor.

Med angivna belopp, 48,000,000 kronor, har ock denna inkomstittel upptagits i Kungl. Maj:ts förevarande förslag till riksstat för år 1917.

Bevillningsutskottet har från statskontoret inhämtat, att den debiterade inkomsten av ifrågavarande skatt för år 1915 uppgått till 43,001,554 kronor 7 öre, samt att, efter avdrag av avkortningar och restitutioner samt skillnaden mellan vid 1915 års början och slut utestående skattebelopp, den behållna inkomsten av skatten belöpt sig till 42,282,916 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som funnit de av statskontoret gjorda beräkningarna giva stöd åt det föreslagna beloppet, hemställer sålunda,

att inkomst- och förmögenhetsskatten må för år 1917 beräknas till..... kronor 48,000,000: —

2:o.

Bevillning av fast egendom samt av inkomst.

Statskontoret har anført, att denna bevillning — vilken i riksstaten för år 1916 var upptagen till 1,550,000 kronor — enligt från Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomna uppgifter i taxeringslängderna för år 1915

Transport kronor 48,000,000: —

Transport kronor 48,000,000: —
 debiterats med 1,825,993 kronor. Då avkortningarna icke kunde beräknas högre än 100,000 kronor, syntes det statskontoret att ifrågavarande titel, även med iakttagande av all önskvärd försiktighet, kunde i 1917 års riksstat höjas till 1,600,000 kronor, till vilket belopp i sådant fall även det å sjunde huvudtiteln anvisade extra ordinarie anslaget »Bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting» borde upptagas.

I överensstämmelse härmed har denna inkomstitel upptagits i förslaget till riksstat.

Utskottet.

Enligt utskottet från statskontoret meddelade uppgifter hava för år 1915 den debiterade inkomsten av ifrågavarande skattetitel uppgått till 1,832,601 kronor 67 öre och efter avdrag av avkortningar och restitutioner samt skillnaden mellan vid 1915 års början och slut utestående skattebelopp, den behållna inkomsten av skattetiteln belöpt sig till 1,756,704 kronor 74 öre.

Utskottet hemställer,

att bevillningen av fast egendom samt av inkomst må för år 1917 beräknas till kronor 1,600,000: —

3:o.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Statskontoret har härom anfört:

»Under denna titel sammanfattas de särskilda avgifter, som enligt nådiga förordningen den 23 oktober 1908 erläggas av vissa handlande och handelsexpediter samt för vissa offentliga föreställningar, varförutom hit även föras avgifter för rättigheter till skogsfång och kolningsfrihet på allmänningar.

Transport kronor 49,600,000: —

Transport kronor 49,600,000: —

De särskilda avgifter, som sålunda innefattas under ovanstående titel, hava enligt räkenskaperna uppdebiterats med:

	1912	1913	1914
För rättighet till skogsfång och kolningsfrihet på allmänningar	2,389	1,439	1,439
Av vissa handlande och handlexpediter	252,800	260,780	197,600
För vissa offentliga föreställningar	77,141	79,547	77,029
Summa	332,330	341,766	276,068

Såsom synes företer skattetiteln en ej obetydlig nedgång för år 1914, och då denna givetvis beror på världskrisen under nämnda års sista månader, kommer den efter all sannolikhet att framträda även i slutsiffrorna för år 1915. Men för år 1917, varom i denna beräkning är fråga, anser statskontoret, att man bör kunna upptaga titeln med oförändrat belopp, 300,000 kronor.»

Med detta belopp har denna inkomsttitel också ingått i förevarande förslag till riksstat.

Bevillningsutskottet har från statskontoret inhämtat, att ifrågavarande inkomst under år 1915 debiterats med 215,331 kronor 46 öre och att efter avdrag av avkortningar och restitutioner samt skillnaden mellan vid 1915 års början och slut utestående skattebelopp, den behållna inkomsten av ifrågavarande skattetitel uppgått till 212,620 kronor 64 öre.

Ovan meddelade siffror, även i vad de avse åren 1912 och 1913, synas utskottet tyda på, att det av Kungl. Maj:t beträffande denna inkomst föreslagna beloppet bör något sänkas. Utskottet hemställer,

Utskottet.

att bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter må för år 1917 beräknas till kronor 250,000: —

Transport kronor 49,850,000: —

Transport kronor 49,850,000: —

4:o.

Stämpelmedel.

Debiterade stämpelmedel, inberäknat arvsskatt, utgjorde:

år 1910.....	kronor	15,567,026: —
» 1911.....	»	17,763,683: —
» 1912.....	»	17,431,457: —
» 1913.....	»	18,653,021: —
» 1914.....	»	17,070,845: —

eller i medeltal för dessa fem år 17,297,206 kronor.

I vad mån de nu och under den senaste tiden rådande förhållandena utövat inverkan på denna skattetitel, framgår av följande sammanställning av uppgifter angående influtna stämpelmedel under åren 1913, 1914 och 1915:

	Influtna stämpelmedel		
	1913	1914	1915
Januari—juli	11,505,057	10,724,621	7,901,501
Augusti—oktober	3,853,096	3,527,688	3,853,884
November och december	2,808,506	2,425,183	4,836,906
Summa	18,166,659	16,677,492	16,592,291

Av denna sammanställning framgår, att uppbörden under de månader, som kriget varat, i procent av uppbörden under motsvarande tid närmast före kriget utgjort:

augusti—oktober 1914:	91.55	procent
november—december 1914:	86.35	»
januari—juli 1915:	73.68	»
augusti—oktober 1915:	100.02	»
november—december 1915:	172.26	»

Transport kronor 49,850,000: —

Transport kronor 49,850,000: —

Enligt i finansdepartementet utarbetade uppgifter för åren 1911—1914 å beloppet av de stämplat, som använts till nedannämnda handlingar, har detta belopp utgjort:

	1911	1912	1913	1914
Handlingar till lagfartsprotokoll	3,386,545	3,491,173	3,702,010	4,010,613
Handlingar till inteckningsprotokoll	652,980	691,754	690,751	622,659
Handlingar till äktenskapsförordsprotokoll	8,765	9,520	9,915	7,360
Handlingar till bouppteckningsprotokoll:				
Bouppteckningar	7,053,943	5,392,652	6,228,107	5,786,280
Testamenten, till vilka hänsyn ej tagits vid bouppteckningens stämpelbeläggning	1,521	681	687	3,829
Morgongåvobrev	48	660	6	36
Avhandlingar om lösöre köp .	13,895	13,530	14,058	13,850
Summa kronor	11,117,697	9,599,970	10,645,534	10,444,627

Enligt kungl. förordningen den 15 augusti 1913 (Sv. Förf.-saml. nr 191) har från och med den 1 september 1913 en ändring i gällande förordning angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper trätt i kraft, varigenom nämnda avgift vid köp av aktier och banklotter höjts med 50 procent. Försäljningsbeloppet för ifrågakvarande slag av stämplat har utgjort:

år 1910	kronor	580,841: —
» 1911	»	838,598: —
» 1912	»	1,518,466: —
» 1913	»	1,177,093: —
» 1914	»	590,480: —
samt » 1915	»	810,698: —

Beträffande dessa stämpelmedel har statskontoret, som i sin ovannämnda skrivelse kunnat för år 1915 meddela uppgifter blott för tiden till och med september månad, under vilken tid influtna beloppet för försålda överlåtelsestämplat uppgått till allenast 389,060 kronor anført följande:

Transport kronor 49,850,000: —

Transport kronor 49,850,000: —

»De anförda siffrorna visa, att den tillbakagång, som börjat under år 1913, fortfarande under innevarande år. Efter kriget torde man dock hava att motse en betydligt ökad livlighet på detta område. Statskontoret anser därför, att man för år 1917 bör kunna beräkna ifrågakvarande del av stämpeluppbörden till ungefär samma belopp som den faktiska uppbörden för år 1912 eller i runt tal 1,500,000 kronor.»

Statskontoret har vidare anført:

»Den i stämpelmedelsinkomsten ingående arvs-skatten kan anses i ovanberörda inom finansdepartementet upprättade statistik representeras av de för bouppteckningar och testamenten angivna belopp, vilka utvisa en tydlig nedgång för år 1914. Då denna nedgång torde bero på den för ett flertal valutor inträffade värdeminskningen, en minskning, som kan väntas kvarstå även under den närmaste tiden efter kriget, anser sig statskontoret icke kunna beräkna arvsskatten i nyss angivna omfattning för år 1917 högre än till 5,800,000 kronor.

Rörande arvsskatt och skatt för gåva utfärdades emellertid den 19 november 1914 nådig förordning, vilken trätt i kraft den 1 januari 1915. Till dessa skatter äro av de i nyssnämnda statistik upptagna avgifter hänförliga, utom avgifterna för bouppteckningar och testamenten, även stämpelavgifterna för gåvobrev och fideikommissbrev rörande fast egendom, vilka under år 1914 uppgått till sammanlagt 210,049 kronor, vartill komma vissa nya avgifter för gåva av lös egendom, rörande vilka någon beräkning icke för närvarande är möjlig, men vilka icke torde kunna antagas uppgå till något mera avsevärt belopp.

Såsom ingående i stämpelavgiften torde därför böra i riksstaten för år 1917 upptagas »arvsskatt och skatt för gåva» med ett beräknat belopp av 6,000,000 kronor.

Efter denna särskilda beräkning angående överlåtelsestämplar samt arvsskatt och skatt för gåva, övergår statskontoret till övriga stämpelmedel. Dessa utgjorde:

Transport kronor 49,850,000: —

	Transport kronor	49,850,000: —
år 1910	kronor 10,505,744: —	
» 1911	» 9,755,800: —	
» 1912	» 10,355,778: —	
» 1913	» 11,127,086: —	
» 1914	» 10,480,207: —.	

Med hänsyn till det allmänna uppsving, varpå man efter krigets slut kan hoppas, torde ifrågavarande stämpeluppbörd kunna för år 1917 beräknas till samma belopp som för år 1913 eller i

runt tal kronor 11,100,000: —

Lägges härtill överlåtelsestämplat » 1,500,000: —

och för arvsskatt och skatt för gåva » 6,000,000: —

erhålles kronor 18,600,000: —.)

Statskontoret har på grund av vad sålunda anförts föreslagit, att i riksstaten för år 1917 må med 18,600,000 kronor upptagas stämpelmedel (därav beräknad arvsskatt och skatt för gåva 6,000,000 kronor).

Med angivna belopp 18,600,000 kronor har också denna inkomsttitel upptagits i Kungl. Maj:ts förevarande förslag till riksstat för år 1917.

Enligt meddelande från statskontoret har, på sätt ovan är angivet, under år 1915 i stämpelmedel, inberäknat arvsskatt, inlutit i jämna krontal 16,592,291 kronor. Från generalpoststyrelsen har inhämtats, att postverkets stämpeluppbörd under månaderna januari—mars 1916 uppgått till 5,009,271 kronor 37 öre.

Utskottet vill här erinra, att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts genom proposition nr 195 framlagda förslag om vissa ändringar i gällande bestämmelser om stämpelskatt vid köp och byte av fartyg, vilka ändringar äsyftat att bereda statsverket säkrare och större inkomster av sistnämnda stämpelavgift. Den

Transport kronor 49,850,000: —

Transport kronor 49,850,000: —
 inkomstökning, som härav kan förväntas uppkomma,
 har utskottet emellertid icke ansett böra föranleda någon
 höjning av det av Kungl. Maj:t beräknade beloppet för
 denna bevilning.

Utskottet hemställer sålunda,

att stämpelmedlen, därav be-
 räknad arvsskatt och skatt för gåva
 6,000,000 kronor, må för år 1917 be-
 räknas till kronor 18,600,000: —

5:o.

Lastpenningarna.

Lastpenningarna, som i årets riksstat upptagits
 till 900,000 kronor, utgjorde:

år 1910	kronor 703,793: —
» 1911	» 705,975: —
» 1912	» 751,318: —
» 1913	» 815,354: —
» 1914	» 761,392: —

De här ovan anförda inkomstbeloppen böra minskas
 med beloppet av restitutioner, vilket belopp dock för år
 1914 endast uppgått till 714 kronor.

Under hänvisning till att skeppsfarten under de
 första åren efter kriget kunde väntas snarare över- än
 understiga vad den skulle blivit, om intet krig mellan-
 kommit, har statskontoret beräknat lastpenningarna för
 år 1917 till 900,000 kronor.

Med detta belopp hava lastpenningarna också ingått
 i föreliggande riksstatsförslag.

Utskottet.

Enligt meddelande till utskottet från generaltull-
 styrelsen debiterades lastpenningarna för år 1915 med
 813,831 kronor 9 öre och utgjorde:

Transport kronor 68,450,000: —

Transport kronor 68,450,000: —

	år 1915 kronor	år 1916 kronor
Under januari	89,484	81,345
» februari	59,553	65,125
» mars	64,722	63,135
Summa	213,759	209,605

Utskottet hemställer,

att lastpenningarna må för år
1917 beräknas till kronor 900,000: —

6:o).

Krigskonjunkturskatt.

Statskontoret ifrågasatte i sin ovannämnda skrivelse den 10 december 1915, att jämväl i 1917 års rikstat borde upptagas en *krigskonjunkturskatt*, avsedd att träffa under innevarande år intjänta krigskonjunkturvinst.

Enligt statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1916 yttrade chefen för finansdepartementet följande:

»Då det redan under nästlidna höst syntes påtagligt, att världskriget skulle komma att fortvara in på år 1916, igångsatte jag en utredning i syfte att förbereda en förnyad beskattning av krigskonjunkturvinst. För detta ändamål utverkade jag den 20 oktober 1915 Kungl. Maj:ts befallning till samtliga Kungl. Maj:ts befallningshavande att inkomma med yttrande rörande de erfarenheter, befallningshavandena gjort under taxeringsarbetet för taxeringen till krigskonjunkturskatt, därvid särskilt borde angivas, huruvida befallningshavandena funnit skatten så lagd, att med densamma träffades all den vinst, som lämpligen borde vara föremål för beskattning av ifrågavarande slag, ävensom

Transport kronor 69,350,000: —

Transport kronor 69,350,000: —
huruvida erinringar funnes att göra ifråga om anordnandet av taxeringsförfarandet.

De infordrade utlåtandena hava inkommit från Kungl. Maj:ts befallningshavande i länen, varemot överståthållarämbetets yttrande ännu återstår, alldenstund taxeringsarbetet för Stockholms stad enligt författningen avslutas på en senare tidpunkt än i länen. Då utredningen i frågan hunnit avslutas, torde jag få underställa Eders Kungl. Maj:ts prövning förslag till en förnyad förordning om krigskonjunkturskatt. Emellertid anser jag mig redan nu kunna, under antagande att kriget kommer att räcka under en avsevärd del av detta år, beräkna utbytet av en krigskonjunkturskatt å 1916 års krigsvinster till ett belopp av 4,500,000 kronor. Med denna summa torde en dylik skatt få upptagas i förslaget till riksstat för år 1917.»

Sedan berörda utredning numera blivit slutförd, har Kungl. Maj:t uti en den 5 maj 1916 dagtecknad proposition, nr 241, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning om krigskonjunkturskatt.

Rörande det utbyte, som nämnda skatt kunde väntas giva, yttrade chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet i ämnet följande:

»Tydligt är att det belopp, som i statsverkspropositionen upptagits, eller 4,500,000 kronor kommer att vida överstigas. Härvid äro flera omständigheter att taga i betraktande. Nämnda beräkning var grundad på antagande av en betydligt kortare fortvaro av krigskonjunkturerna under innevarande år än som numera med stor sannolikhet kan förutses. Vidare komma de nya beskattningsgrunderna, särskilt sänkningen av minimigränsen för skatteförmågan och den nytillkomna tantièmebeskattningen, att väsentligt öka antalet skattskyldiga och därmed skatteintäkten. Den verkan i motsatt riktning, som kan följa av medeltalsberäkningens avskaffande och av skattefrihetsgränsens höjning till 2,000 kronors merinkomst torde icke behöva tillmätas någon

Transport kronor 69,350,000: —

Transport kronor 69,350,000 :—
 större betydelse. Däremot torde en blivande taxering av åtskilliga i följd av särskilt räkenskapsår efterliggande krigsvinster komma att giva ett ej så ringa tillskott.

Enligt föreliggande uppgifter rörande 1915 års taxering uppgick summan av enligt krigskonjunkturskattenämndernas beslut debiterad skatt till i runt tal 6,500,000 kronor. På hos kammarrätten anförda besvär äro beroende skattebelopp å tillhopa omkring 2,000,000 kronor. Även i sämsta fall utgör således skatteutbytet av de under år 1914 förvärvade krigsvinsterna 4,500,000 kronor. Då av detta års fem krigsmånader allenast de tre sista kunna anses hava i nämnvärd mån utmärkts av några utnyttjade krigskonjunkturer, skulle på varje av dessa månader belöpa 1,500,000 kronor. Även om nu 1916 års krigskonjunkturperiod endast beräknas till åtta månader, skulle redan en medelinkomst efter 1914 års mått inbringa 12,000,000 kronor. Tages så hänsyn dels till den sedan 1914 högst betydande utvecklingen av hithörande affärsliv och dels till nyssantydna med de nya beskattningsgrunderna sammanhängande förhållanden, lär det icke kunna anses i någon mån oberrättigat att uppskatta 1917 års krigskonjunkturskatt till åtminstone 14,000,000 kronor.»

I anslutning härtill har Kungl. Maj:t i proposition, nr 239, angående beräkningen av vissa inkomster i 1917 års riksstat m. m., föreslagit riksdagen att, under förutsättning av bifall till Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt, beräkna inkomsten av nämnda skatt till 14,000,000 kronor. Sedermera har riksdagen i sistnämnda förslag vidtagit vissa ändringar, varigenom skattens utbyte kan antagas bliva större än det av departementschefen beräknade. Sålunda skall enligt riksdagens beslut krigsvinst, som ingår i inkomst av fast egendom, vara underkastad krigskonjunkturskatt. Vidare har i fråga om de av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna om subjektiva förutsättningar för skattskyldigheten (3 §) riksdagen återgått till de i nu gällande förordning om krigskonjunkturskatt givna föreskrifter angående medel-

Transport kronor 69,350,000 :—

Transport kronor 69,350,000: —
 talsberäkning. Ytterligare har riksdagen vidtagit ändringar i den av Kungl. Maj:t föreslagna tariffen för beräkning av krigskonjunkturskatt. Kungl. Maj:t hade föreslagit följande

Tariff.

Beskattningsbar merinkomst. Kronor.	Procenttal.	Skattebelopp. Kronor.	Ökning för varje fullt hundratals kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna inkomst- beloppen. Kronor.
2,000	12	240	13
20,000	13	2,600	15
40,000	14	5,600	16
80,000	15	12,000	17
160,000	16	25,600	19
240,000	17	40,800	21
320,000	—	—	—

För merinkomst, uppgående till 320,000 kronor eller därutöver, skulle skatten enligt Kungl. Maj:ts förslag utgöra 18 kronor för varje fulla 100 kronor.

Riksdagen har däremot beslutat följande

Tariff.

Beskattningsbar merinkomst. Kronor.	Procenttal.	Skattebelopp. Kronor.	Ökning för varje fullt hundratals kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna inkomst- beloppen. Kronor.
2,000	12	240	13
20,000	13	2,600	15
40,000	14	5,600	17
60,000	15	9,000	19
80,000	16	12,800	21
100,000	17	17,000	20
150,000	18	27,000	22
200,000	19	38,000	24
250,000	20	50,000	26
300,000	21	63,000	28
350,000	22	77,000	30
400,000	23	92,000	32
450,000	24	108,000	34
500,000	—	—	—

Transport kronor 69,350,000: —

Transport kronor 69,350,000: —
 För merinkomst, som uppgår till 500,000 kronor
 eller därutöver, utgör skatten enligt riksdagens beslut
 25 kronor för varje fulla 100 kronor.

Med hänsyn ej mindre till de av riksdagen så-
 lunda beslutade ändringarna i Kungl. Maj:ts förslag än
 även därtill att de förutsättningar, från vilka departe-
 mentschefen haft att utgå vid beräkningen av ifråga-
 varande inkomst syns utskottet giva stöd för upp-
 tagandet av ett högre inkomstbelopp än det av Kungl.
 Maj:t föreslagna, har utskottet ansett sig kunna hemställa,

Utskottet.

att krigskonjunkturskatt må för
 år 1917 beräknas till kronor 20,000,000: —

7:o.

Tullmedlen.

Tullmedlen hava influtit med:

år 1910	kronor	60,163,662: —
» 1911	»	59,841,289: —
» 1912	»	63,575,495: —
» 1913	»	68,902,689: —
» 1914	»	58,217,725: —
» 1915	»	56,157,242: —

I ovanstående tabell är avdrag gjort, icke blott
 för här ovan upptagna lastpenningar, utan även för av-
 kortningar och restitutioner.

I riksstaten för år 1916 äro tullmedel upptagna
 till ett bolopp av 73,600,000 kronor.

För föregående och innevarande år har enligt med-
 delanden från generaltullstyrelsen tulluppbörden utgjort:

Transport kronor 89,350,000: —

Transport kronor 89,350,000: —

	År 1914	År 1915	Uppbörden 1915 i procent av uppbörden 1914
Under januari	5,467,027	4,782,442	87.48
» februari	5,117,622	4,486,499	87.67
» mars	5,919,211	5,007,890	84.60
» april	5,959,304	5,516,552	92.57
» maj	6,447,068	5,472,225	84.88
» juni	5,591,168	4,309,138	77.07
» juli	5,309,062	4,443,098	83.69
Säger januari—juli	39,810,462	34,017,844	85.45
Under augusti	2,384,253	4,193,305	175.88
» september	3,422,354	4,475,820	130.78
» oktober	4,627,145	4,379,878	94.66
» november	4,851,935	4,402,166	90.73
» december	4,845,228	4,688,229	96.76
Säger augusti—december	20,130,906	22,139,398	109.98
Summa	59,941,377	56,157,242	93.69

I fråga om det låga uppbördsbeloppet för år 1915 vore, anför statskontoret, att märka, att detsamma till en ej ringa del förklarades därav, att jämlikt kungl. kungörelserna den 23 december 1914 samt den 28 maj, den 23 juli, den 27 augusti, den 23 september, den 29 oktober och den 22 november 1915 spannmålstullarna varit suspenderade under året. Å andra sidan hade under årets fem första månader en förhöjning ägt rum i tullsatserna å tobak enligt kungörelsen den 13 september 1914.

Statskontoret har vidare anfört:

»Statskontoret uttalade i sin i december nästlidet år avgivna inkomstberäkning, att nu ifrågavarande skattetitel vore en av dem, på vilka det mellan främmande makter pågående kriget hade en kraftig om än övergående inverkan i nedtryckande riktning. Man syntes därför för beräkning av uppbörden under år

Transport kronor 89,350,000: —

	Transport kronor	89,350,000: —
1916 kunna utgå från medeluppbörden för femårsperioden 1909—1913.....	kronor	62,061,912: —
och därtill lägga den ökning, som erfarenheten från samma tid gåve vid handen. Med iakttagande av viss försiktighet beräknade statskontoret ökningen till	»	11,076,266: —
och erhöll således.....	kronor	73,138,178: —.

Vad statskontoret sålunda anført i avseende på år 1916 äger jämväl tillämpning på år 1917.

Vid förestående beräkning äro frånräknade alla avkortningar, däribland även tullverkets utgifter för beslagarandelar, tullstatens enskilda pensionsinrättningsandelar av böter samt tulltjänstemäns andelar av ersättning för vissa tjänstförrättningar. Då emellertid för dessa utgiftsposter från och med år 1915 uppförts ett anslag på tullverkets omkostnadsstat, bör till det beräknade beloppet av tullmedel för år 1917 läggas ett mot nämnda utgiftsposter svarande belopp, vilket i tullverkets stat beräknats till 500,000 kronor. Däremot torde man i avseende på tullinkomsten å arbetad tobak hava att motse en nedgång, som, enligt uppgift från aktiebolaget svenska tobaksmonopolet, icke kommer att understiga cirka 600,000 kronor. Statskontoret föreslår därför, att tullmedlen i riksstaten för år 1917 beräknas till 73,000,000 kronor.»

Med sistnämnda belopp hava tullmedlen också uppförts i förevarande förslag till riksstat.

Utskottet har från generaltullstyrelsen inhämtat, att i tullmedel under januari—mars månader 1916 inlutit 14,968,554 kronor 5 öre. För samma tid 1915 utgjorde tullmedlen 14,276,831 kronor 52 öre.

Utskottet.

De av statskontoret anförda siffrorna rörande denna inkomsttitel hava icke synts utskottet giva tillräckligt stöd för en så hög beräkning som den av Kungl. Maj:t

Transport kronor 89,350,000: —

Transport kronor 89,350,000: —
 föreslagna. Utskottet har ansett sig böra föreslå en
 ganska väsentlig nedsättning, och hemställer,

att tullmedlen må för år 1917
 beräknas till..... kronor 68,750,000: —

8:o.

Sockerskatten.

Statskontoret har angående sockerskatten, med erinran att den i budgeten ingår med det debiterade beloppet efter avdrag av avkortningar, i sin förutnämnda skrivelse anført följande:

»Enligt den av 1905 års lagtima riksdag antagna beskattning av socker skulle för allt socker, som efter den 1 september 1906 inom riket tillverkades eller dit infördes, vid sockrets utlämnande till fritt bruk erläggas en skatt med 13 öre för kilogram. För socker, som till riket infördes, skulle därjämte erläggas tull enligt tulltaxan. 1908 års riksdag höjde emellertid skattesatsen för åren 1909—1911 till 15 öre, för år 1912 till 15½ öre och för tiden därefter till 16 öre för kilogram. Från denna höjning undantogs dock det socker, som tillverkades vid de redan anlagda råsockerfabrikerna i Östergötland och Västergötland samt vid den under anläggning varande råsockerfabriken på Öland, för vilket sockerskatten fortfarande intill 1913 års utgång skulle utgå med det gamla beloppet eller 13 öre per kilogram. 1913 års riksdag medgav de förenämnda råsockerfabrikerna ytterligare lindring i sockerskatten och fastställde skattebeloppet för socker från dessa fabriker för tiden intill 1918 års utgång till 12 öre för kilogram.

Enligt verkställda beräkningar utgjorde den årliga sockerkonsumtionen i riket:

Transport kronor 158,100,000: —

Transport kronor 158,100,000: —

år 1901—1902 råsocker	106,004	ton
» 1902—1903 »	107,681	»
» 1903—1904 »	110,824	»
» 1904—1905 »	108,530	»
» 1905—1906 »	118,494	»
» 1907 raffinad	117,525	»
» 1908 »	116,686	»
» 1909 »	99,726	»
» 1910 »	116,826	»
» 1911 »	124,592	»
» 1912 »	126,504	»
» 1913 »	130,307	»
» 1914 »	135,984	»

eller för femårsperioden 1910—1914 i medeltal 126,843 ton med en årlig medelökning av 4,790 ton.

Skatten var i 1913 och 1914 års riksstater uppförd med ett belopp av 20,000,000 kronor. På grund av stegring i konsumtionen, vilken i sin mån ansågs främjas av den genom nådiga kungörelsen den 12 september 1913 (Svensk Författningssamling nr 216) gjorda nedsättning i tullen för socker, beslöt 1914 års riksdag i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition skattens upptagande i 1915 års riksstat med ett till 21,500,000 kronor förhöjt belopp, vilket belopp i 1916 års riksstat höjdes till 22,000,000 kronor.

Under januari—november innevarande år hava till fritt bruk utlämnats 140,672 ton. Om under innevarande månad utlämnas lika mycket som under december månad nästlidet år eller 11,275 ton, skulle sammanlagda kvantiteten av till fritt bruk under år 1915 utlämnat socker uppgå till 151,947 ton.

Den i länen debiterade skatten har, enligt meddelande från kontrollstyrelsen, intill nästlidne månads slut utgjort 22,168,984 kronor. Förutsatt att under innevarande månad skatten skulle debiteras med lika stort belopp, som under samma månad nästlidet år eller

Transport kronor 158,100,000: —

Transport kronor 158,100,000: —

1,757,920 kronor, skulle årets uppbörd kunna beräknas till 23,926,904 kronor.

Genom tullverket har enligt meddelande från generaltullstyrelsen, under januari—november månader innevarande år debiterats sockerskatt med 117,276 kronor. Om motsvarande uppbörd under innevarande månad blir lika stor som under december 1914 eller 40,295 kronor, kommer den genom tullverket debiterade sockerskatten för hela året att uppgå till 157,571 kronor. Läggas detta belopp till det ovan anförda, finner man, att totaluppbörden å ifrågavarande skatttitel kan för innevarande år beräknas till 24,084,475 kronor.

Då konsumtionen fortfarande stegras, torde man för år 1917 kunna beräkna samma belopp, som här ovan angivits för innevarande år, eller i avrundat tal 24,000,000 kronor.»

Förslaget till riksstat upptager jämväl sistnämnda belopp.

Utskottet.

Bevillningsutskottet har inhämtat, att sockerskatt under år 1915 debiterats med 23,947,232 kronor 99 öre och influtit med 22,499,252 kronor 61 öre. I båda dessa summor ingår statens vinstandel för den sockerexport, som under år 1915 ägt rum jämlikt förordningen angående utförsel av socker under viss tid utan erläggande av sockerskatt den 1 juni 1915. Sockerskatten har under januari—april månader 1916 debiterats med 7,335,029 kronor 74 öre och inbetalts med 7,922,775 kronor 83 öre, samt för samma tid 1915 debiterats med 6,151,361 kronor 82 öre och inbetalts med 6,635,945 kronor 6 öre.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att sockerskatten må för år 1917
beräknas till..... kronor 24,000,000: —

Transport kronor 182,100,000: —

Transport kronor 182,100,000: —

9:o.

Tobaksskatten.

Tobaksskatten är i 1916 års riksstat upptagen till 9,600,000 kronor.

För månaderna juni—december 1915 har nu ifrågasvarande skatt influtit med 2,124,812 kronor 25 öre. Härvid är att märka, att den för december månad 1915 belöpande skatten, 1,004,009 kronor 20 öre levererats till statskontoret först år 1916 och alltså debiterats först i sistnämnda års räkenskap. Beloppet 2,124,812 kronor 25 öre utgör sålunda skatt för månaderna juni—november 1915.

I fråga om de skattebelopp, som för framtiden kunna påräknas, har statskontoret åberopat innehållet i en till statskontoret från aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet överlämnad promemoria, i vilken det heter:

»Erfarenheten från tobaksmonopolets rörelse under den gångna tiden kan lämna endast mycket knapphändig ledning rörande de belopp, till vilka tobaksskatten kan komma att uppgå vare sig för 1916 eller 1917, då tobaksmonopolets försäljning ännu ej på långt när nått normala belopp. Övergångstiden för handlarne gick till ända den 1 november. Före denna tid omfattade tobaksmonopolets försäljning huvudsakligen snus, vilken nu torde i det närmaste uppgå till vad som för framtiden kan anses bliva bestående. Under september såldes snus till ett priskurantprisbelopp av 1,202,000 kronor och under oktober till 1,374,000 kronor, vilka motsvara årliga omsättningsbelopp av 14,400,000 à 16,500,000 kronor. Angående övriga tobaksvaror torde hittills kunna resultat synas tyda på en ökad efterfrågan av röktobak och minskning i tuggtobaksförbrukningen.

Rörande cigarr- och cigarettförbrukningen kunna inga som helst slutsatser dragas från tobaksmonopolets hittills bedrivna verksamhet.

Transport kronor 182,100,000: —

Transport kronor 182,100,000: —

Man torde därför vara nödsakad att återgå till de statistiska uppgifter, som föreligga, och torde de mest tillförlitliga, som beröra ifrågakvarande frågor, framgå av de undersökningar, som gjorts med avseende på åren 1909 till och med 1912.

I nedanstående tabell angives dels de kvantiteter tobaksvaror, som i medeltal försålles under åren 1909—1912 och dels mot desamma svarande värden, beräknade efter tobaksmonopolets priskurantpris. Härvid har emellertid icke hänsyn kunnat tagas till de importerade varornas priskurantpris i annan mån, än att man inräknat de importerade tobaksvarorna bland de inom landet tillverkade och uppskattat deras värde, såsom om de hade blivit tillverkade inom landet. Genom ett dylikt beräkningssätt kommer omsättningen i värde givetvis att bliva lägre, än som skulle blivit fallet, om man kunnat taga hänsyn till de importerade varornas verkliga priskurantpris, ty de importerade varorna förekomma i allmänhet i högre prislägen.

Under åren 1909—1912 försålles i medeltal följande tobaksvaror:

	Konsumtion kilogram	Nu gällande medelpris kronor	Nu gällande priskurantpris kronor
Cigarrer och cigarr- cigarretter	887,000	25	22,175,000
Cigarretter	468,000	28	13,104,000
Röktobak	398,000	7.3	2,905,400
Tuggtobak	576,000	8	4,608,000
Snus	6,048,000	3	18,144,000
	8,377,000		60,936,000

Då man torde kunna förutsätta, att den störning i förbrukning av tobaksvaror, som förorsakats av ökningen i tullsatserna, vilken beslutades vid 1914 års senare riksdag ävensom av tobaksmonopolets ikraft-

Transport kronor 182,100,000: —

Transport kronor 182,100,000: —

trädande den 1 juni 1915, skall i stort sett vara med 1917 års ingång överstånden, bör man kunna räkna med att förbrukningen från och med detta år ånyo blivit stadgad.

Frågan gäller då att avgöra dels huru stor den kvantitativa förbrukningen kan anses komma att bliva och dels vilka genomsnittliga prislägen, som allmänheten kommer att betala för de olika tobaksvaruslagen.

Från nedanstående tabell framgår, i vad mån konsumtionen varierat i kvantitativt hänseende från år 1909 till år 1912.

	Konsumtionen 1909 kilogram	1912 kilogram	Ökning (+) eller minskning (-) pr år under åren 1910, 1911 & 1912.
Cigarrer & cigarrcigarretter	830,530	919,532	+ 29,767
Cigarretter	386,758	566,434	+ 59,892
Röktobak...	401,549	405,678	+ 1,376
Tuggtobak	601,108	559,365	- 13,914
Snus	5,846,984	6,285,286	+ 146,100
	<u>8,066,929</u>	<u>8,736,595</u>	<u>+ 223,222</u>

Försiktigheten fordrar, att i och för denna beräkning helt och hållet frånse från den konstanta ökningen i tobaksförbrukningen, som hittills ägt rum, men som på grund av prisökningen kan hava avstannat. Det torde därför vara oklokt att räkna med större kvantitativ förbrukning än i medeltal under åren 1909—1912. Däremot torde det vara nödvändigt att taga hänsyn till den förskjutning från ett tobaksvaruslag till ett annat, som siffrorna från 1909 och 1912 tyda på, i den mån de bekräftas av senare erfarenhet.

Vad beträffar cigarrer och cigarrcigarretter påvisa siffrorna från 1909 och 1912 en ökning i förbrukningen. Denna torde dock böra snarare betraktas som tillfällig och till och med bör genomsnittsförbrukningen för nämnda år i detta sammanhang anses för hög. Stannar man vid en kvantitativ förbrukning av cirka

Transport kronor 182,100,000: —

Transport kronor 182,100,000: —

750,000 kilogram motsvarande cirka 187,500,000 cigarrer och cigarrcigarretter, torde man vara på säkra sidan. Den här föreslagna minskningen motiveras däruv, att man kan påräkna en ökad förbrukning av cigarretter även utöver den under år 1912 konstaterade. En förbrukning av 700,000 kilogram eller 700,000,000 stycken cigarretter under år 1917 torde man med säkerhet kunna räkna med.

Sedan monopolets ikraftträdande tyckes en ökad förbrukning av röktokek göra sig gällande. Huruvida denna är av tillfällig natur eller ej kan ännu ej bedömas. Emellertid torde allt för stort avseende ej böra fästas därvid, varför man i denna beräkning torde böra stanna vid en kvantitativ förbrukning av 400,000 kilogram.

Vad beträffar tuggtokek minskas förbrukningen årligen och torde den år 1917 knappast uppgå till mer än 300,000 à 350,000 kilogram.

Vad slutligen beträffar snus är det mycket troligt, att förbrukningen däruv år 1917 kommer att uppgå till cirka 6,000,000 kilogram. Emellertid torde försiktigheten bjuda, att här räkna med en något mindre kvantitet, därför att de strängare regler med avseende på försäljningen, som gälla under monopolet, komma att förhindra det slöseri med varan, som förut ägt rum.

Beträffande genomsnittsprislägena finnes ingen anledning att för närvarande frångå de pris, som använts i föregående tabell (medelförbrukningen under åren 1909—1912).

Uppskattad förbrukning under år 1917:

	Kilogram		Kronor
Cigarrer & cigarr-			
cigarretter	750,000 (187,500,000 st.)	25 kr. (10 öre)	18,750,000
Cigarretter	700,000 (700,000,000 »)	28 » (2.8 »)	19,600,000
Röktokek	400,000	7.3 »	2,920,000
Tuggtokek	300,000	8 »	2,400,000
Snus.....	5,500,000	3 »	16,500,000
	7,600,000		60,170,000

Transport kronor 182,100,000: —

Transport kronor 182,100,000: —

Med i föregående tabell angivna priskurantpris skulle statens skatteinkomst å tobaksvaror komma att uppgå till:

	Priskurantpris.	Skattesats.	Skattebelopp.
Cigarrer & cigarr-			
cigarretter	18,750,000	15 procent	2,812,500
Cigarretter	19,600,000	30 »	5,880,000
Röktobak	2,920,000	20 »	584,000
Tuggtobak	2,400,000	20 »	480,000
Snus	16,500,000	25 »	4,125,000
	<u>60,170,000</u>		<u>13,881,500</u>

Statens inkomst å tobaksskatt skulle således för år 1917 kunna uppskattas till cirka 14,000,000 kronor.»

Statskontoret hemställde i enlighet härmed att tobaksskatten i 1917 års riksstat måtte upptagas till 14,000,000 kronor.

Så har ävenledes skett.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot denna beräkning, hemställer sålunda,

Utskottet.

att tobaksskatten må för år 1917 beräknas till..... kronor 14,000,000: —

10:o.

Brännvinstillverkningskatt.

Statskontoret har uppgivit, att brännvinstillverkningen i riket utgjort:

år 1910	liter	39,221,751
» 1911	»	36,797,482
» 1912	»	41,744,395
» 1913	»	45,244,045
» 1914	»	38,791,008

eller i medeltal för dessa fem år 40,359,736.

Transport kronor 196,100,000: —

Transport kronor 196,100,000: —

Enligt vad utskottet från kontrollstyrelsen inhämtat har tillverkningen under år 1915 uppgått till 26,997,834.3 liter. Den betydande nedgången under år 1915 beror givetvis på det av Kungl. Maj:t genom kungörelse den 15 december 1914 utfärdade förbudet mot brännvinstillverkning under tiden från den 2 januari till första helgfria dag i maj månad 1915. Under januari—april innevarande år har brännvinstillverkningen uppgått till 12,460,745.7 liter. För samma månader 1915 utgjorde tillverkningen allenast 3,379,211.2 liter.

Beträffande tillverkningskatten har statskontoret meddelat följande översikt av femårsperioden 1910—1914:

	Influten skatt	Avkort- ningar och restitutioner	Statsverket behållet
år 1910	24,413,892	2,781,389	21,632,503
» 1911	24,410,473	2,554,277	21,856,196
» 1912	24,211,832	1,565,766	22,646,066
» 1913	23,791,111	1,501,654	22,289,457
» 1914	22,203,575	1,468,781	20,734,794

Enligt av utskottet inhämtade upplysningar har skatten år 1915 debiterats med 23,563,564 kronor 78 öre, och utgjorde efter avdrag för restitutioner det statsverket behållna beloppet 22,166,743 kronor 7 öre. Under januari—april i år hava influtit 4,443,612 kronor 75 öre. För samma månader 1915 utgjorde brännvinstillverkningskatten 5,775,812 kronor 13 öre.

I sin ovannämnda skrivelse den 10 december 1915 har statskontoret erinrat, att ämbetsverket i sin underdåniga skrivelse den 12 december 1914 med inkomstberäkning för år 1916 anført:

'Under förutsättning att kontrollområden, enligt nådiga förordningen av den 25 sistlidne september, komma att i stor utsträckning successivt fastställas, så att vid ingången av år 1916 större delen av landet är

Transport kronor 196,100,000: —

Transport kronor 196,100,000: —
 indelat i kontrollområden, vilkas gränser stöta intill varandra, synes en nedsättning vara påkallad även för år 1916, och kan statskontoret i sådant avseende meddela, att från representativt håll bland de krafter, som verka för ovan omnämnda reglering av brännvinsförsäljningen, under nyssnämnda förutsättning uttalats den åsikt, att nedsättningen kunde beräknas till minst 33 $\frac{1}{2}$ procent, möjligen 40 å 45 procent. Statskontoret har dock icke ansett sig kunna räkna med en så hastig minskning redan till år 1916 och har därför ansett sig böra stanna vid en nedsatt beräkning av 17,000,000 kronor.'

Statskontoret har vidare erinrat, att skattetiteln upptagits i riksstaten för 1916 med sistnämnda belopp, ävensom att det numera, enligt kungl. förordningen den 8 juni 1915, åligger kontrollstyrelsen att indela riket i kontrollområden.

Från kontrollstyrelsen hade statskontoret erhållit följande meddelande:

»Beräkning av den beskattning underkastade kvantiteten brännvin för tillverkningsåret 1915—1916, under förutsättning att ökad bränning ej kommer att äga rum:

potatisbrännvin	19,000,000	liter	normalstyrka
melass- och vitbets- brännvin	2,000,000	»	»
jästbrännvin	3,200,000	»	»
	<hr/>		
	cirka	24,200,000	liter normalstyrka
Åtgår för denaturering cirka	2,500,000	»	»

Disponibelt för förtäring
 samt medicinskt och
 tekniskt bruk cirka... 21,700,000 liter normalstyrka,
 vilket utgör 21,266,000 beskattningsbara liter, för vilka
 tillverknings beskattning å 65 öre per liter bör utgå med kronor
 13,822,900.

Försiktigheten bjuder att ej beräkna skatten högre än till 13,000,000 kronor.»

Transport kronor 196,100,000: —

Transport kronor 196,100,000: —

Statskontoret hemställde, att brännvinstillverkningskatten i 1917 års riksstat måtte upptagas till 13,000,000 kronor.

Sistnämnda belopp har ock ingått i föreliggande förslag till riksstat.

Till det statsrådsprotokoll av den 5 maj 1916, som finnes fogat vid Kungl. Maj:ts till innevarande riksdag avlätna proposition nr 238, med förslag till förordning om spirituosaaccis m. m., yttrade emellertid chefen för finansdepartementet bland annat följande:

»I förslaget till riksstat för år 1917 har brännvinstillverkningskatten upptagits till 13,000,000 kronor. Till ifrågavarande belopp hade statskontoret i sin skrivelse med inkomstberäkningen för år 1917 upptagit densamma, och stödde sig statskontoret härvid på uppgifter från kontrollstyrelsen. Vid beräkning av berörda belopp hade kontrollstyrelsen utgått från den beskattning underkastade kvantitet brännvin, som komme att tillverkas under tillverkningsåret 1915—1916 under förutsättning, att ökad bränning ej komme att äga rum. Sedan emellertid Kungl. Maj:t medgivit ytterligare bränning och sålunda den för beskattning tillgängliga brännvinskvantiteten ökats, torde med utgångspunkt från den i statsverkspropositionen använda beräkningsgrunden brännvinstillverkningskatten kunna beräknas giva ytterligare 1,500,000 kronor.»

I anslutning härtill har Kungl. Maj:t uti ovan nämnda proposition nr 239, angående beräkning av vissa inkomster i 1917 års riksstat m. m., föreslagit riksdagen att, med ändring av vad i innevarande års statsverksproposition föreslagits, beräkna inkomsten av brännvinstillverkningskatten till 14,500,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot det av Kungl. Maj:t numera föreslagna beloppet, hemställer sålunda,

Transport kronor 196,100,000: —

Transport kronor 196,100,000: —
 att brännvinstillverkningsskatten
 må för år 1917 beräknas till kronor 14,500,000: —

12:o.

Brännvinsförsäljningsmedel.

Statskontoret har, med erinran att brännvinsförsäljningsmedlen enligt den lydelse 25 § i gällande förordning angående försäljning av brännvin erhållit genom förordningen den 18 juli 1913 (svensk författningssamling nr 197), numera tillfalla statsverket, anfört att ifrågavarande medel med ett belopp av 18,300,000 kronor upptagits i 1915 års riksstat bland »egentliga statsinkomster», underavdelningen »tullar och acciser».

Statskontoret anförde vidare i sin förutnämnda skrivelse angående brännvinsförsäljningsmedlen:

»De hava för nedannämnda år uppgått till följande belopp

år 1910	kronor 16,831,708: —
» 1911	» 19,051,380: —
» 1912	» 19,426,838: —
» 1913	» 19,379,662: —

eller i medeltal för dessa fyra år 18,672,397 kronor.

I riksstaten för år 1916 äro dessa medel upptagna till 16,500,000 kronor men böra för år 1917, enligt meddelande från kontrollstyrelsen den 8 i denna månad, icke räknas till mer än högst 15,000,000 kronor.»

Till sistnämnda belopp hava medlen ock upptagits i förevarande riksstat.

Enligt vad utskottet från kontrollstyrelsen inhämtat hava ifrågavarande medel uppgått till

år 1914	kronor 17,902,790: —
» 1915	» 18,195,808: —

Transport kronor 210,600,000: —

Transport kronor 210,600,000

I sistnämnda belopp ingå ej försäljningsavgifter från privilegierade rättigheter, å auktion inropade samt tillfälliga rättigheter för Stockholms och Norrbottens län, från vilka uppgifter härutinnan ännu icke till kontrollstyrelsen inkommit.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av denna bevilning, hemställer,

att brännvinsförsäljningsmedlen
må för år 1917 beräknas till kronor 15,000,000: —

13:o.

Maltskatten.

Under de år, som förflutit, sedan nu gällande maltskattesats fastställdes, har å denna skattetitel

	influtit kronor	avkortats eller restituerats kronor	åt statsverket behållits kronor
år 1910.....	5,369,027	214,899	5,154,128
» 1911.....	5,289,219	229,797	5,059,422
» 1912.....	5,168,853	255,769	4,913,084
» 1913.....	5,510,820	273,953	5,236,867
» 1914.....	5,778,695	305,226	5,473,469

Statskontoret, som approximativt beräknat 1915 års uppörd till 5,491,720 kronor, har hemställt att denna skattetitel måtte i riksstaten för år 1917 upptagas med oförändrat belopp, 5,400,000 kronor.

Med sistnämnda belopp har också titeln ifråga blivit i innevarande års statsverksproposition uppförd.

Transport kronor 225,600,000: —

Transport kronor 225,600,000: —

Utskottet.

Utskottet har inhämtat att under år 1915 maltskatten debiterats med 5,733,178 kronor 40 öre och utgjort efter avdrag av restitutioner 5,469,347 kronor 20 öre. Under januari—april 1916 har maltskatt debiterats med 1,866,545 kronor 55 öre, under det att skatten för samma månader 1915 debiterats med 1,928,694 kronor 5 öre.

I en den 5 maj 1916 dagtecknad proposition, nr 240, har Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen *dels* antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker *dels ock* besluta, att, där restitution av skatt skall äga rum för malt, som omedelbart använts för tillverkning av lagrat dricka, restitutionen må utgå direkt av maltskattemedlen.

Nämnda proposition avsåg en höjning av maltskattesatserna, varigenom förevarande skattetitel beräknades komma att inbringa 2,000,000 kronor mera än vad i statsverkspropositionen upptagits.

I förutnämnda proposition nr 239 föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att, under förutsättning att ovanberörda förslag om höjning av maltskatten komme att av riksdagen bifallas, med ändring av vad i statsverkspropositionen föreslagits, beräkna inkomsterna av maltskatten till 7,400,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av maltskattesatserna har emellertid numera blivit av riksdagen avslagen.

Vid sådant förhållande och då utskottet icke hatt något att erinra mot den i statsverkspropositionen upptagna beräkningen av denna bevillning, hemställer utskottet,

att maltskatten må för år 1917
beräknas till kronor 5,400,000: —

Transport kronor 231,000,000: —

Transport kronor 231,000,000: —

14:o.

Punschskatten.

Denna skatt, vilken utgår med 60 öre för varje liter punsch, som utlämnas till försäljning, uppfördes i 1904—1906 årens riksstater med 1,300,000 kronor. Efter det vid 1906 års riksdag en särskild stämpelavgift till enahanda belopp som för punsch stadgats även för arrak och rom, höjdes beräkningen för år 1907 till 1,500,000 kronor, med vilket belopp titeln sedermera varit i 1909—1912 årens riksstater uppförd. På grund av inkomsttitelns jämna stegring föreslog statskontoret i sina underdåniga utlåtanden angående inkomstberäkning för åren respektive 1913, 1914, 1915 och 1916, att titeln måtte upptagas med förhöjda belopp nämligen för 1913 med 1,700,000 kronor, för 1914 med 1,800,000 kronor, för 1915 likaledes med 1,800,000 kronor, och för 1916 med 2,000,000 kronor, vilka förslag blevo av Kungl. Maj:t och riksdagen bifallna.

Skatten inflöt

år 1911 med	kronor	1,743,532: —
» 1912 »	»	1,838,119: —
» 1913 »	»	1,956,992: —
» 1914 »	»	2,239,522: —
samt » 1915 »	»	2,384,544: —

Statskontoret har i sin ovannämnda skrivelse hemställt, att denna inkomsttitel skulle i 1915 års riksstat upptagas med oförändrat belopp, 2,000,000 kronor.

Sistnämnda belopp har också ingått i föreliggande förslag till riksstat.

 Transport kronor 231,000,000: —

Transport kronor 231,000,000: —

Utskottet.

Utskottet har från generalpoststyrelsen inhämtat, att under januari—mars månader 1916 i punschskatt influtit 467,249 kronor 10 öre, under det att för samma tid 1915 skatten ifråga influtit med 421,744 kronor 10 öre.

Då inkomsten av förevarande bevillning synes vara stadd i stigande, har utskottet ansett sig kunna beräkna densamma till ett något högre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna.

Utskottet hemställer sålunda,

att stämpelavgiften för försäljning av punsch, arrak och rom för år 1917 må beräknas till..... kronor 2,300,000: —

15:o.

Spirituosaaccis.

Genom en den 5 maj 1916 dagtecknad proposition nr 238 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om spirituosaaccis.

I ovannämnda proposition nr 239 har Kungl. Maj:t därefter föreslagit riksdagen att, med tillägg till vad i årets statsverksproposition hemställts, besluta, att å inkomstsidan i 1917 års riksstat skall omedelbart efter punschskatten uppföras under titeln »spirituosaaccis, bevillning» ett belopp av 5,000,000 kronor.

Rörande det utbyte, som nämnda skatt kunde väntas giva, yttrade chefen för finansdepartementet till senast omförmälda statsrådsprotokoll följande.

Enligt de av departementschefen från kontrollstyrelsen införskaffade uppgifter kunde den sannolika förbrukningen av drycker, som enligt förslaget äro be-

Transport kronor 233,300,000: —

Transport kronor 233,300,000: —
lagda med accis å 60 öre för liter och som försäljas av brännvinsförsäljningsbolag i deras egen rörelse, uppskattas innevarande år komma att uppgå till 5,458,600 liter. Förbrukningen av motsvarande spritdrycker, som försäljas av spirituosa-handlare och innehavare av överlåtna utskänkningsrättigheter, uppginge under första kvartalet år 1916 till 653,000 liter, på grund varav den sannolika förbrukningen för år 1916 av departementschefen beräknades till 2,612,000 liter. Genom försäljningen av dessa drycker skulle alltså, anförde departementschefen vidare, om konsumtionen ej minskades, kunna beräknas inflyta ett belopp av 4,842,000 kronor. Den sannolika förbrukningen av drycker, som skulle vara underkastade den ifrågasatta accisavgiften å 30 öre och som försäljas av bolag i deras egen rörelse, uppskattades för innevarande år komma att uppgå till 818,469 liter. Förbrukningen av motsvarande spritdrycker, som försäljas av spirituosa-handlare och innehavare av överlåtna utskänkningsrättigheter, uppginge under första kvartalet år 1916 till 527,359 liter, på grund varav den sannolika förbrukningen för hela året syntes kunna beräknas till 2,109,000 liter. Genom försäljningen av de drycker, som skulle påföras den mindre accisavgiften, skulle alltså, om konsumtionen ej minskades, tillföras statsverket 878,000 kronor. Sammanlagt skulle accisen sålunda komma att inbringa 5,720,000 kronor. Att märka vore emellertid, att i här ovan anförda försäljningsuppgifter ej vore inberäknad den försäljning, som ägde rum å andra än överlåtna utskänkningsrättigheter (10 §, 14 § 2 mom. och 16 § brännvinsförsäljningsförordningen). Om storleken av denna försäljning föreläge icke några uppgifter. Med ledning av uppgifterna om inflyttna försäljningsavgifter ansåg emellertid departementschefen ifrågavarande försäljning kunna lågt beräknas till 300,000 liter samt å densamma sig belöpande accisavgiften till minst 100,000 kronor.

Då man emellertid borde räkna med någon nedgång i förbrukningen, ansåg departementschefen för-

Transport kronor 233,300,000: —

Transport kronor 233,300,000: —
siktigheten bjuda, att spirituosaaccisen beräknades till 5,000,000 kronor.

Utskottet.

Riksdagen har numera, under viss förutsättning, i huvudsak bifallit Kungl. Maj:ts förslag till förordning om spirituosaaccis. Förutsättningen är, att riksdagen, i anledning av en inom riksdagen väckt motion, beslutar, att ett belopp motsvarande den beräknade inkomsten av spirituosaaccisen skall av rusdrycksmedelsfonden tagas i anspråk för av kristiden föranledda utgifter för sociala ändamål. Vid bifall till statsutskottets utlåtande nr 151, i anledning av väckt motion om användande av statsverkets fond av rusdrycksmedel för av kristiden föranledda utgifter för sociala ändamål m. m., torde den nämnda förutsättningen få anses vara given, varföre bevillningsutskottet funnit sig kunna föreslå, att inkomst av spirituosaaccis uppföres bland de beräknade bevillningarna.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot de anförda beräkningarna rörande denna inkomstitel, hemställer

att spirituosaaccis må för år 1917
beräknas till kronor..... 5,000,000: —

Beträffande förevarande bevillning vill utskottet erinra, att riksdagen beslutat, att inkomsten av densamma skall ingå i statsverkets fond av rusdrycksmedel.

I Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1917 äro bevillningarna tillika med inkomstiteln *mantalspenningar* uppförda under rubriken »A. Egentliga statsinkomster. I. Skatter.» Under förutsättning ej mindre att riksdagen godkänner bevillningsutskottets ovan intagna förslag än även att inkomstiteln *mantalspenningar* i riksstaten uppföres med det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, 850,000 kronor, kommer totalsumman under berörda rubrik skatter i den av riksdagen beslutade riksstaten att uppgå till 239,150,000 kronor.

Transport kronor 233,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

16:o.

Postmedlen.

I Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1917 återfinnas, liksom i riksstaten för innevarande år, postverkets inkomster under rubriken »B. Inkomster av statens produktiva fonder. I. Statens affärsverksamhet.» Under nämnda rubrik har såsom inkomstsiffra utförts *överskottet* mellan postverkets bruttoinkomster och driftkostnader, och postmedlen upptagas alltså numera i riksstaten till beräknad *netto*inkomst och icke, såsom före år 1912 varit fallet, till beräknad bruttoinkomst.

I fråga om postverket utvisade 1916 års inkomststat följande siffror:

inkomster, <i>bevillning</i>	29,186,200 kronor
driftkostnader.....	25,021,200 »
överskott.....	4,165,000 kronor.

Generalpoststyrelsen har i skrivelse den 28 september 1915 med förslag till beräkning av postverkets inkomster för år 1917 anfört bland annat följande:

»Postverkets *sammanlagda inkomster för år 1914* upptagas av generalpoststyrelsen i det förslag till inkomstberäkning för samma år, som generalpoststyrelsen avgav den 24 oktober 1912, till 27,100,000 kronor. I riksstaten för år 1914 beräknades emellertid sagda inkomster, på Eders Kungl. Maj:ts förslag, till 208,000 kronor högre än av generalpoststyrelsen föreslagits, eller till 27,308,000 kronor.

Med hänsyn till det i början av augusti 1914 utbrutna världskriget och dess inverkan på såväl den inrikes som den utrikes poströrelsens storlek ansåg generalpoststyrelsen av de skäl, som närmare anfördes i styrelsens underdåniga förslag den 30 september 1914 till beräkning av postverkets inkomster för år 1916 —

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

då styrelsen jämväl hade att yttra sig i fråga om inkomsterna för år 1914 — att dessa skulle komma att belöpa sig till 26,027,400 kronor för den inrikes rörelsen och till 525,000 kronor för den utrikes rörelsen eller tillhoppa 26,552,400 kronor. Enligt bokslutet för år 1914 hava inkomsterna uppgått till 26,671,188 kronor, därav på inrikes rörelsen 26,015,244 kronor. Vad till en början den sistnämnda beträffar visa generalpoststyrelsens beräkningar sig alltså så gott som fullständigt motsvara det verkliga förhållandet. Den jämförelsevis mindre betydande inkomstökningen faller på utrikes rörelsen. I detta hänseende framhöll styrelsen i skrivelsen den 30 september 1914, att styrelsen under dåvarande förhållanden icke ansåg sig böra räkna med en högre inkomstsiffra, än som under alla förhållanden syntes kunna uppnås. Ökningen å utrikesrörelsen under 1914 är till väsentligaste delen beroende därpå, att svenska postverket på grund av den genom kriget ökade transitrörelsen tillgodoförts större belopp i portoandelar för paketutväxlingen, än som kunnat förutses.

Inkomsterna för år 1915 föreslogos av generalpoststyrelsen i den av styrelsen den 25 september 1913 avgivna inkomstberäkning för år 1915 till uppförande i riksstaten med 28,150,000 kronor.

På förekommen anledning meddelades i skrivelse den 1 maj 1914 att, så vitt med ledning av förhållandena dittills under år 1914 kunde bedömas, överskottet av postverkets rörelse för år 1915, därest oförutsedda händelser icke inträffade, torde kunna beräknas till omkring 540,000 kronor mer, än som upptagits i generalpoststyrelsens förslag till postverkets stat för driftkostnaderna för samma år, 3,450,000 kronor, eller således 4,000,000 kronor.

På grund härav och då statskontoret i avgivet yttrande den 11 maj 1914 ej fann anledning till erinran mot generalpoststyrelsens beräkningar, hemställde vederbörande departementschef vid ärendets föredragning

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —
inför Eders Kungl. Maj:t, att disponibla medel från postverket för år 1915 måtte få beräknas till 4,000,000 kronor.

Härefter upptogos postverkets inkomster för år 1915 i riksstaten till 28,690,000 kronor.

I sin förut berörda skrivelse den 30 september 1914 förklarade generalpoststyrelsen, att styrelsen, i betraktande av kriget och dess inflytande å poströrelsen, ansåge försiktigheten bjuda, att icke under *dåvarande* förhållanden å inrikes rörelsen räkna med en högre ökningssiffra än 2.5 procent å inkomstsiffran för motsvarande rörelse under år 1914 eller till 26,678,100 kronor.

Under de gångna 6 första månaderna av år 1915 hava postverkets inkomster å inrikes rörelsen uppgått till sammanlagt 13,848,610 kronor, vilket innebär en inkomstökning av 2.96 procent i förhållande till motsvarande belopp för första halvåret 1914, 13,450,300 kronor, eller således icke fullt en halv procent mer än vad generalpoststyrelsen förra året ansåg sig böra beräkna. Enligt verkställd utredning har under tioårsperioden 1904—1913 ökningsprocenten under första halvåret ett år i jämförelse med samma halvår föregående år varit ungefär enahanda som under andra halvåret i jämförelse med andra halvåret föregående år (4.90 procent respektive 4.92 procent). Generalpoststyrelsen vågar därför icke för sin del, särskilt under de obestämda förhållanden, som ännu äro rådande, för andra halvåret 1915 räkna med en större stegringsprocent i inkomsterna för inrikes rörelsen än 3 procent. Om därför inkomsterna för andra halvåret 1914, 12,564,944 kronor ökas med 3 procent, skulle inkomsterna å samma rörelse för andra halvåret 1915 komma att uppgå till 12,941,892 kronor. Inkomsterna av *inrikes rörelsen i dess helhet under år 1915* anser generalpoststyrelsen således, så vitt nu kan bedömas, komma att uppgå till omkring 26,790,500 kronor eller ett belopp, som allenast med omkring 100,000

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

kronor överstiger vad generalpoststyrelsen den 30 september 1914 beräknade för år 1915, nämligen 26,678,100 kronor.

Då generalpoststyrelsen nämnda dag avgav sitt underdåniga förslag till inkomstberäkning, utgick generalpoststyrelsen från, att kriget icke skulle bliva så långvarigt, som det visat sig bliva. Och fann generalpoststyrelsen sig av sådan anledning kunna räkna med en inkomstökning beträffande den *inrikes rörelsen för år 1915* av 3.5 procent.

Under förutsättning emellertid att kriget kommer att fortvara jämväl under åtminstone viss del av år 1916, synes det generalpoststyrelsen, som om försiktigheten bjuder att icke heller för år 1916 räkna med en högre inkomstökning för den inrikes rörelsen än något över 3 procent å det ökade beloppet, 26,790,500 kronor, vartill inkomsterna för år 1915 numera beräknas komma att uppgå. Även om man nämligen under någon del av år 1916 skulle kunna förvänta ett större uppsving i rörelsen — något som dock icke lär kunna med någon större grad av sannolikhet bestämmas — torde man, å andra sidan, icke böra bortse från att, vare sig kriget pågår eller slutar under året, en viss nedgång i rörelsen, åtminstone tidvis, kan vara att befara. För övrigt låter det sig näppeligen göra att nu fälla något mera bindande omdöme vare sig i ena eller andra avseendet. Enligt ovannämnda beräkningsgrund skulle inkomsterna av inrikes rörelsen år 1916 komma att uppgå till i det närmaste det av generalpoststyrelsen i skrivelse den 30 september 1914 angivna belopp eller 27,611,800 kronor.

Vad slutligen beträffar *år 1917* torde det givetvis också vara en vanskelig uppgift att med någon större grad av tillförlitlighet beräkna postverkets inkomster. Under antagande att kriget då är slut och att därefter en större livaktighet uppstår inom handeln och in-

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

dustriens områden, lärer man kunna för år 1917 å inrikes rörelsen beräkna en något större ökning än för år 1916. Då emellertid en viss depression inom några på poströrelsen inverkan områden kan vara att förutse, samt därjämte större eller mindre penningknapphet må kunna befaras, åtminstone någon tid efter det långvariga världskriget, har det synts generalpoststyrelsen, som om man icke skulle kunna förvänta så stor ökning å den inrikes rörelsen under år 1917, som eljest skulle hava varit fallet. Generalpoststyrelsen hade därför ursprungligen tänkt sig, att styrelsen för sin del icke skulle kalkylera med en större ökning än 3.5 procent. Generalpoststyrelsen har dock, ehuru med tvekan, ansett sig kunna räkna med en ökning av 4 procent å det för år 1916 beräknade beloppet, 27,611,800 kronor.

Inkomsterna av inrikes rörelsen för år 1917 upptagas fördenskull till ett belopp av 28,710,000 kronor.

Vidkommande härefter inkomsterna av *utrikes rörelsen* beräknade generalpoststyrelsen vid avgivandet den 30 september 1914 av inkomstberäkningen för år 1916, att desamma skulle komma att uppgå

för år 1914	till kronor	525,000: —
» » 1915	» »	525,000: —
och » » 1916	» »	540,000: —

De verkliga inkomsterna å utrikes rörelsen *för år 1914* hava enligt postverkets huvudbok för samma år utgjort i runt tal tillhopa 655,940 kronor.

Under de förhållanden då nyssnämnda beräkning verkställdes och särskilt med hänsyn därtill, att inkomsterna av såväl inrikes- som utrikesrörelsen under augusti månad 1914 visade sig uppgå till alldeles särskilt ringa belopp, kunde styrelsen givetvis icke med någon grad av bestämdhet uppgiva det belopp, som kunde antagas inflyta av utrikes rörelsen för återstående delen av året. För att emellertid icke för året räkna med högre belopp, än vartill inkomsterna kunde med all sannolikhet antagas i verkligheten uppgå, ansåg

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

generalpoststyrelsen sig för månaderna september—december 1914 endast böra utgå från en mindre successiv ökning i förhållande till inkomsten under augusti månad. På så sätt kom generalpoststyrelsen till ovan angivna, för år 1914 beräknade inkomstbelopp, 525,000 kronor.

De verkliga inkomsterna för år 1914, 655,940 kronor, hava således uppgått till omkring 130,000 kronor mera än som av styrelsen i september 1914 upptogs såsom det minimibelopp, utrikesrörelsen ansågs kunna inbringa. Denna ökning har uppkommit därigenom, att särskilt pakettransitrörelsen under sista delen av året steg avsevärt mer, än man vid statförslagets avgivande hade anledning förvänta och räkna med.

För år 1915 har, med ledning av de avräkningshandlingar, som nu finnas tillgängliga, uppgjorts en sammanställning över utrikes rörelsen för första halvåret. Denna visar, att Sveriges inkomster å denna rörelse stigit med betydligt högre belopp än det, varmed kunde kalkyleras vid tiden för avgivandet av inkomstberäkningen för år 1916, då generalpoststyrelsen jämväl hade anledning att beräkna inkomsterna för år 1915. Orsaken till denna ökning ligger huvudsakligen däri, att generalpoststyrelsen lyckades anordna postförbindelse mellan Göteborg och England.

Enligt denna sammanställning uppgå de säkra inkomsterna av utrikes rörelsen för första halvåret 1915, i avrundade tal, till följande belopp:

å postanvisningsrörelsen	kronor	2,000: —
för från Sverige avsända samt till Sverige i direkta kartsolut ankomna paket	»	688,000: —
för transiterande tidningsförsändelser, paket i sluten transit samt värdeförsändelser mellan Danmark och Norge m. m.	kronor	60,000: —
	eller tillhopa kronor	750,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —
 utgörande i procent, i förhållande till år 1914, be-
 träffande postanvisningsrörelsen en minskning av om-
 kring 62 procent samt beträffande paketutväxlingen och
 transitorörelsen i övrigt en ökning av omkring respek-
 tive 158 procent och 46 procent.

Vid beräkning av inkomsterna för andra halv-
 året 1915 torde emellertid, på grund av den jämförelse-
 vis stora tillbakagång, som — med anledning av under
 maj månad utvidgat exportförbud, vilket förbud blivit
 ytterligare skärpt under augusti månad — från först-
 nämnda månad inträtt beträffande pakettransitrörelsen
 samt beträffande de så kallade reexportpaketen, icke
 böra, så vitt med ledning av nu kända förhållanden kan
 bedömas, räknas med större inkomst, än som kan antagas
 kunna med säkerhet uppnås, eller högst hälften av in-
 komsterna för första halvåret d. v. s. 375,000 kronor. Sam-
 manlagda beloppet skulle alltså utgöra kronor 1,125,000.

Härtill böra emellertid läggas dels	»	170,000
utgörande från år 1914 till år 1915		
överflyttad inkomst av paketutväx-		
lingen med Finland, vilken inkomst		
kommer att inflyta i 1915 års räk-		
skaper med anledning därav att decem-		
ber månads 1914 avräkning med		
nämnda land vid bokslutets uppgörande		
icke hunnit bliva upprättad, dels ock		
extra ordinarie uppbörd	»	150,000

vadan sammanlagda säkra inkomsten
 å utrikesrörelsen för år 1915 skulle
 uppgå till i runt tal kronor 1,445,000.

I detta belopp är dock icke inräknad den ökning
 av inkomsterna å transitrörelsen för brevpostförsändel-
 ser, som uppstått i anledning av kriget. Enligt gäl-
 lande internationella postfördrag erhåller ett land för
 genom detsamma transiterande brevpost en ersättning,
 som uträknas med stöd av vart femte år upprättad
 statistik över ifrågavarande transitoposts omfattning.

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

Sverige skulle sålunda, om nämnda beräkningssätt under nuvarande exceptionella förhållanden vunne tillämpning, för dess mycket kostsamma och ur många synpunkter krävande arbete med transitoposten erhålla ett belopp, som endast svarade mot den i vanliga fall mycket blygsamma transitopostens omfattning. Emellertid har det svenska postverket gjort framställning om transittersättning under kriget i enlighet med den i verkligheten verkställda befordringen och efter de grunder för dylik ersättning, som äro stadgade. Om, vilket är anledning antaga, Sverige sålunda erhåller full ersättning för den verkställda befordringen, så torde svenska postverkets inkomster av utrikes rörelsen stiga med avsevärda belopp, särskilt beträffande brevtransitotrafiken under år 1915.

Efter beräkningar å den byrå, varå ärendet behandlas skulle med den norm, enligt vilken ersättningen föreslagits att utgå, Sveriges inkomster å brevtransiten för krigsåret augusti 1914—juli 1915 komma att uppgå till mera än 1,000,000 kronor, under det att Sverige beträffande brevtransiten förut årligen haft merutgifter, uppgående till omkring 85,000 kronor.

Det ökade inkomstbeloppet, som av ovannämnda anledning må kunna tillgodokomma Sverige, torde emellertid icke, åtminstone i någon större mån, öva inflytande på 1915 års räkenskaper utan först på ett senare års.

Vad utrikes rörelsen under år 1916 angår, är densamma givetvis beroende av, huruvida kriget kommer att fortgå under längre eller kortare del av året. I sin ovanberörda underdåniga skrivelse den 30 september 1914 beräknade generalpoststyrelsen en ökning av minst 3 procent å det för år 1915 då beräknade beloppet 525,000 kronor, vadan inkomsterna å utrikesrörelsen för år 1916 upptogos till 540,000 kronor.

Med hänsyn emellertid till den avsevärda ökning utöver den beräknade, som till följd av oförutsedda omständigheter inträffat såväl under senare hälften av år 1914 som under år 1915, torde man — under an-

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

tagande att verkningarna av kriget komma att sträcka sig in på år 1916 och även under första halvåret 1916 medföra en ökad inkomst för den utrikes rörelsen utöver vad man eljest haft att räkna med — kunna antaga, att inkomsterna å detta halvår komma att uppgå till omkring 400,000 kronor.

Beträffande andra halvåret åter, läser under förutläggning att kriget då är slut, nu allenast vid kalkylens uppgörande böra räknas med det sista halvår, varunder normala förhållanden rått, d. v. s. första halvåret 1914 med tillägg av viss procents ökning. I anseende till den allmänna depression, som någon tid efter kriget kan vara att förutse, anser generalpoststyrelsen sig icke för sin del böra utgå från, att ökningsprocenten sättes högre, än som av styrelsen förut angivits, eller till 3 procent. Inkomsterna under första halvåret 1914 uppgingo till 309,500 kronor. Med 3 procents ökning härå komme motsvarande inkomster för andra halvåret 1916 att uppgå till i runt tal 318,800 kronor. Inkomsterna av utrikes rörelsen för år 1916 utgöra enligt denna beräkning 718,000 kronor, vartill kommer inkomster av extra ordinarie uppbörd m. m. med i runt tal 100,000 kronor. *De sammanlagda inkomsterna för år 1916 av sagda rörelse* skulle alltså komma att uppgå till 818,800 kronor. Härtill bör rätteligen läggas det ökade belopp, som enligt vad ovan sagts, må komma att tillföras svenska postverket på grund av den ökade brevtransitrörelsen, men vilket belopp icke nu läser kunna eller böra närmare preciseras.

Utgår man, beträffande det år, för vilket det gäller att nu avgiva inkomstberäkning, eller *för år 1917*, ifrån att kriget då är slut — ehuru väl dess verkningar måhända kunna antagas sträcka sig en avsevärd tid inpå året — anser generalpoststyrelsen under alla förhållanden försiktigheten bjuda, att för år 1917 icke räkna med en alltför hög inkomstsiffra. Generalpoststyrelsen vågar för sin del icke ifrågasätta, att ökningsprocenten upptages

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

högre än till 4 procent å dubbla beloppet av den för sista halvåret 1916 beräknade summa 318,800 kronor, med tillägg av inkomsten av extra ordinarie uppbörd m. m. med lika stort belopp, som beräknats beträffande år 1916, 100,000 kronor, eller i avrundat tusental till 763,000 kronor.

För jämförelsens skull har generalpoststyrelsen velat här nedan framlägga en tabell, utvisande *de verkliga inkomsterna av utrikes rörelsen 1908—1914 samt beräknade inkomster för åren 1915—1917* (inklusive inkomster av svarskuponger):

år 1908.....	kronor	452,611: —
» 1909.....	»	539,350: —
» 1910.....	»	590,136: —
» 1911.....	»	584,162: —
» 1912.....	»	639,685: —
» 1913.....	»	678,765: —
» 1914.....	»	655,944: —
» 1915.....	»	1,445,000: —
» 1916.....	»	818,800: —
» 1917.....	»	763,000: —

De angivna beloppen för år 1915 och möjligen 1916 komma eventuellt att ökas med de särskilda ersättningssummor för transitbefordran av brevpostförsändelser, som, efter överenskommelse med vederbörande främmande postförvaltningar, kunna tillgodokomma Sverige.

Vidkommande slutligen postverkets inkomster för år 1917 å den av postverket med 1915 års ingång övertagna *stämpelförsäljningen* kunna dessa, innan ännu ett år gått till ända efter övertagandet av bestyret med stämpelförsäljningen, icke närmare fastställas till beloppet. Generalpoststyrelsen anser sig emellertid icke nu behöva beräkna någon förhöjning i de belopp, som postverket skall erhålla i ersättning för arbetet genom

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

dess personal med stämpelväsendet — att utgå av det för ändamålet å riksstatens sjunde huvudtitel uppförda förslagsanslaget till stämpelomkostnader. Postverkets inkomster å stämpelförsäljningen torde sålunda för år 1917 böra upptagas till enahanda belopp som för år 1916 eller 50,000 kronor.

Postverkets *samtliga inkomster för år 1917* skulle alltså komma att belöpa sig till

för den inrikes rörelsen kronor	28,710,000: —
» » utrikes	»	763,000: —
» stämpelförsäljningen »	50,000: —
	Summa kronor	29,523,000: —

Generalpoststyrelsen föreslår, att postverkets samtliga inkomster för år 1917 beräknas till i runt tal 29,500,000 kronor.

I detta belopp torde ock kunna anses inräknade de sportelandelar, som för året redovisas till postverket.»

Generalpoststyrelsens förestående underdåniga utlåtande kompletteras av en senare av generalpostdirektören avgiven promemoria, i vilken det heter:

»I det av generalpoststyrelsen den 28 september 1915 avgivna underdåniga förslag till beräkning av postverkets inkomster för år 1917 är, vad den utrikes rörelsen beträffar, icke inräknad någon ökning av inkomsterna på grund av transitrörelsen för brevpostförsändelser i anledning av kriget.

Sveriges inkomster å brevtransiten för krigsåret augusti 1914—juli 1915 antagas komma att uppgå till mer än en miljon kronor.

Det är givetvis icke möjligt att nu med bestämdhet uppgiva, på vilket års räkenskaper det ökade inkomstbelopp, som av ovannämnda anledning må kunna tillgodokomma Sverige, kommer att öva inflytande.

Detta är ju nämligen beroende på krigets lång-

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

varighet samt den tidpunkt, då den slutliga regleringen av Sveriges inkomster å brevttransiten i anledning av kriget kommer att ske och de ökade inkomstbeloppen på grund av denna rörelse likvideras till Sverige.

Efter vad numera vill synas, torde det emellertid vara sannolikhet för att denna sistnämnda tidpunkt blir framflyttad, så att en del av det inkomstbelopp, som beräknats skola inflyta under år 1916, i stället kommer att inflyta först under år 1917 och således beröra detta sistnämnda års räkenskaper.

Under sådana förhållanden lär det kunna antagas, att ett ökat inkomstbelopp av utrikesrörelsen för år 1917 av 500,000 kronor utöver vad generalpoststyrelsen den 28 september 1915 beräknat kommer att inflyta under år 1917.»

Statskontoret har i sin skrivelse den 10 december 1915 anfört följande:

»Beträffande beräkningen av inkomsterna å den inrikes poströrelsen erinrar statskontoret, att i generalpoststyrelsens underdåniga skrivelse den 30 september 1914 med förslag till beräkning av postverkets inkomster för år 1916 fanns intagen en tablå över inkomsterna av inrikes poströrelsen under tioårsperioden 1904—1913 (återgiven i statskontorets inkomstbetänkande föregående år sid. 25), av vilken tablå generalpoststyrelsen drog den slutsats, att nämnda inkomster under ifrågavarande tid ökats med i medeltal 4.9 procent om året. För att undersöka, huru pass nära de med en sådan årsökning beräknade inkomsterna överensstämde med verkligheten, har statskontoret gjort nedanstående sammanställning, där alla belopp avrundats till tusental kronor:

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

	Verkliga inkomster	Beräknade inkomster	De förra över- skjuta (+) eller under- stiga (—) de senare med
1904	16,232,000	16,232,000	0
1905	17,027,000	17,027,000	0
1906	17,954,000	17,861,000	+ 93,000
1907	19,147,000	18,736,000	+ 411,000
1908	19,412,000	19,654,000	— 242,000
1909	20,886,000	20,617,000	+ 269,000
1910	21,320,000	21,627,000	— 307,000
1911	22,666,000	22,687,000	— 21,000
1912	24,024,000	23,799,000	+ 225,000
1913	25,026,000	24,965,000	+ 61,000
Summa	203,694,000	203,205,000	+ 489,000

Antagandet av en årlig ökning av 4.9 procent synes således icke innebära någon oförsiktighet. Om man utgår från 1914 års inkomst, 26,015,000 kronor, får man enligt nyssnämnda antagande ett inkomstbelopp för år 1917 av 30,030,000 kronor; antager man endast 4.5 procent ökning, blir beloppet 29,687,000 kronor. Såsom ovan anförts, har generalpoststyrelsen för år 1917 beräknat 28,710,000 kronor.

Då statskontoret svårligen kan tänka sig, att en depression skall följa efter det nu pågående kriget, allra minst en depression, som åstadkommer en så stor minskning av inkomsten å inrikes poströrelsen, har statskontoret velat fästa uppmärksamheten å denna sak, men har dock icke ansett sig böra framställa något förslag om annat beräkningssätt.

Enligt generalpoststyrelsens förslag med det tillägg, som innefattas i generalpostdirektörens ovan anförda yttrande, kunna postverkets samtliga inkomster för år 1917 beräknas till kronor 30,000,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

Transport kronor 238,300,000: —

Då enligt vad statskontoret inhämtat, generalpoststyrelsen i underdånigt förslag till stat beräknat postverkets driftkostnader för år 1917 till kronor 25,300,000: — kommer överskottet att uppgå till kronor 4,700,000: —.»

Med sistnämnda belopp ingå dessa medel ock i den i statsverkspropositionen föreslagna riksstaten.

Till det statsrådsprotokoll av den 5 maj 1916, som finnes fogat vid Kungl. Maj:ts till innevarande riksdag avlåtna proposition, nr 238, med förslag till förordning om spirituosaaccis m. m. yttrade chefen för finansdepartementet bland annat, att han under hand från generalpoststyrelsen inhämtat, att det läte sig göra att beräkna verkets bruttoinkomster för år 1917 med så mycket högre belopp, som svarade mot den beräknade kostnaden för krigstidshjälp åt befattningshavare inom verket, d. v. s. med 240,000 kronor.

Utskottet.

Enligt från generalpoststyrelsen meddelad upplysning utvisar postverkets huvudbok för år 1915

inkomster	kronor 29,614,040: 14
driftkostnader	» 24,572,257: 21
överskott	kronor 5,041,782: 93.

I ovanberörda proposition nr 239 har Kungl. Maj:t därefter föreslagit riksdagen att, med ändring av innevarande års statsverksproposition, beräkna postverkets inkomster till 30,240,000 kronor.

Under erinran att riksdagen numera till driftkostnader anvisat ett belopp av 25,540,000 kronor får utskottet hemställa,

att postverkets bruttoinkomster måtte för år 1917 beräknas till kronor 30,240,000: —

Transport 238,300,000: —

	Transport kronor	238,300,000: —
Vid bifall härtill kommer det för statsverket disponibla överskottet från postverket för år 1917 att uppgå till	kronor	4,700,000: —
	Summa kronor	243,000,000: —

Stockholm den 8 juni 1916.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.